

Библиотека
Прозна путовања

Наслов оригинала
Tove Jansson
Kometen kommer

© Tove Jansson, 1946, 1968.

© Moomin Characters™

Published in the Serbian language by arrangement
with Rights & Brands

Објављивање ове књиге помогли су
ФИЛИ и Шведски фонд за културу

FILI
FINNISH LITERATURE EXCHANGE

Туге Јансон

КОМЕТА ДОЛАЗИ

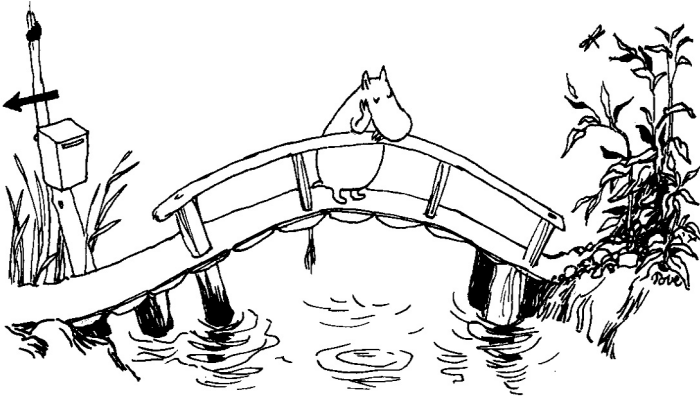
Друго издање

Превела
Славица Милосављевић

ОДИСЕЈА
Београд, 2025.

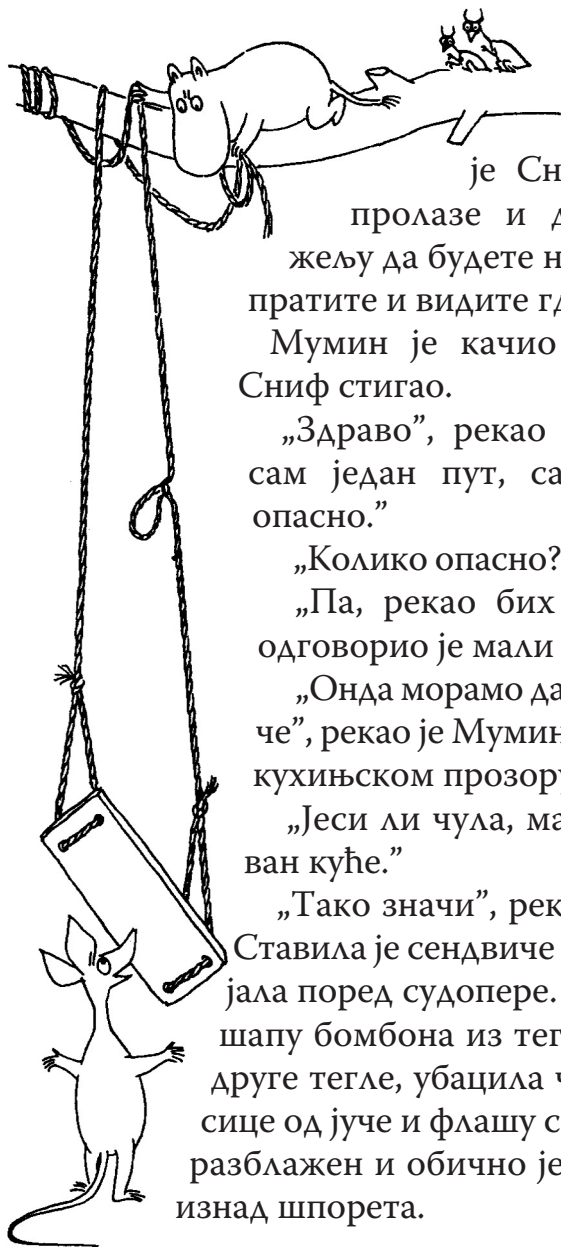
ПРВО ПОГЛАВЉЕ

Мали Сниф је открио сасвим нови пут, оног јутра кад је тата Мумин завршио мост преко реке. Пут се ушуњао у шуму на једном мрачном месту и Сниф је дуго стајао и гледао за њим.

Испричаћу Мумину ово, помислио је. Морамо заједно да истражимо овај пут, нећу сам. Онда је укрстио две гране да би опет могао да га нађе и што је брже могао одскакутао кући.

Долина у којој су живели била је веома лепа: пуна ситних срећних бубица и високог зеленог дрвећа. Преко ливада је текла река, заокретала око плаве Муминове куће, и нестајала према другим местима са другим бубицама које су се питале одакле ли долази.

Чудно је то с путевима и рекама, размишљао је Сниф, гледате како пролазе и добијете страшну жељу да будете негде другде. Да их пратите и видите где се завршавају...

Мумин је качио љуљашку кад је Сниф стигао.

„Здраво”, рекао је Сниф. „Нашао сам један пут, само мој. Изгледа опасно.”

„Колико опасно?”, питао је Мумин.

„Па, рекао бих *с*трашно *о*пасно”, одговорио је мали Сниф озбиљно.

„Онда морамо да понесемо сендвиче”, рекао је Мумин. И сок. Пришао је кухињском прозору и рекао:

„Јеси ли чула, мама? Данас једемо ван куће.”

„Тако значи”, рекла је мама. Може. Ставила је сендвиче у корпу која је стајала поред судопере. Онда је захватила шапу бомбона из тегле и две јабуке из друге тегле, убацила четири мале кобасице од јуче и флашу сока који је већ био разблажен и обично је стајао на полици изнад шпорета.

„Веома добро”, рекао је Мумин. „Ајд здраво. Па, ето нас кад стигнемо.”

„Здраво, здраво”, одговорила је мама.

Мумин и Сниф прођоше кроз башту, преко ливада и узбрдо према падинама, све до мрачне шуме у којој никад нису били. Ту су спустили корпу на земљу и погледали у долину. Муминова кућа је била мала као тачка и река је изгледала као уска зелена трака. Љуљашка се уопште није видела одатле.

„Никад раније ниси био толико далеко од своје маме”, рекао је мали Сниф. „Само сам ја био овде, потпуно сам. А сад ћеш да видиш мој нови пут који сам сâм самцит нашао.”

Вртео се тамо-амо, осматрао и њушкао, гледао положај сунца и понашао се свакојако, док на крају није викнуо:

„Ево га! Нашао сам га! И? Шта кажеш? Зар не изгледа опасно? Иди ти први.”

Мумин је веома опрезно ушао у зелени мрак. Постало је потпуно тихо око њих.

„Опасности вребају са свих страна”, шапнуо је Сниф.

„Не могу да гледам на све стране одједном”, побунио се Мумин. „Ти гледај назад, пошто ја не могу да постигнем.”

„Не, не, не назад”, рекао је Сниф забринуту. „Много је горе ако те неко прати, него ако га сретнеш! Али, ти ћеш бити крив, да знаш!”

„Па, иди ти онда први”, рекао је Мумин.

„Нећу ни то!”, викао је Сниф. „Што не идемо један поред другог?”

И тако су ишли збијени један уз другог, све дубље и дубље у шуму. Постајало је само зеленије и мрачније, а пут је прво ишао узбрдо, па онда низбрдо и постајао све ужи и ужи, и на крају уопште није било пута, само маховина и папрат.

„Пут негде треба да води”, рекао је Мумин. „Ово није у реду. Не може само тако да се заврши.” Направио је неколико корака по маховини.

„А шта ако никад не нађемо пут до куће?”, шапнуо је Сниф.

„Ђути мало”, рекао је Мумин. „Је л’ чујеш нешто?”

У дубини шуме, иза дрвећа, чуо се тихи шум. Опет је направио неколико корака, подигао главу и проњушкао. Ветар је био влажан и мирисао је пријатно.

„То је море”, викнуо је Мумин и потрчао, јер ако је нешто волео онда је то било купање.

„Чекај!”, викао је Сниф. „Не остављај ме самог!”

Али Мумин се зауставио тек када је видео море испред себе. Тад је свечано сео у песак и гледао таласе како се ваљају, један за другим, сви са белом пеном на врху. Убрзо је Сниф изашао из шуме, сео поред њега и рекао:

„Отрчао си и оставио ме у опасности!”

„Много сам се обрадовао”, објаснио је Мумин. „Знао сам за долину, за реку и планине, али не и да имамо море. Погледај, какви таласи!”

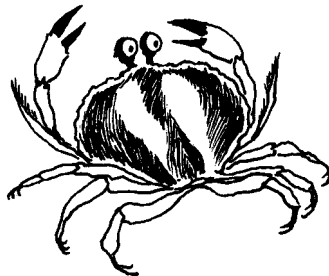
„Изгледају хладно и бесно”, рекао је Сниф. „Кад си у њима онда се исквасиш, а ако си на њима, онда повраћаш.”

„Зар не волиш да рониш?”, питао је Мумин изненађено. „Је л’ умеш да рониш отворених очију?”

„Умем, али нећу”, рекао је Сниф.

Мумин је устао и отишао право према мору.

„Само ти иди, сам ћеш бити крив!”, викао је Сниф. „Никад се не зна шта тамо доле може да се види!”

Мумин је ипак заронио у велики талас кроз који је просијавало сунце. Прво је видео само зелене мехуре светлости, а онда и шуме алги које су се љуљушкале изнад песка.

Лепо фризиран песак, био је украшен шкољкама, ружичастим изнутра а белим споља. У дубини је вода постајала тамнија и понирала у црну рупу која се спуштала према бездану. Онда се окренуо, полетео нагоре, право у талас, и пратио га опет до обале. Тамо је Сниф седео и викао у помоћ.

„Мислио сам да си се удавио!”, викао је Сниф. „Или да те је појела ајкула! Шта би било са мном без тебе?”

„Не буди глуп”, рекао је Мумин. „Навикао сам на море. А док сам био тамо доле, добио сам идеју. Много лепу идеју која је тајна.”

„Колика тајна?“, питао је Сниф. „Велика као ‘нека те прогута провалија?’“

Мумин је климнуо главом.

„Нека ме прогута провалија“, верглао је Сниф. „Нека лешинари поједу моје суве ноге и нека никад више не поједем сладолед ако не сачувам тајну над тајнама. Па?“

„Постаћу ловац на бисере и сакрићу своје бисере у кутију“, рекао је Мумин. „Сваки бели камен је бисер. Сваки који је много бео и много округао.“

„И ја ћу да postanем ловац на бисере!“, викао је Сниф. „Ловићу их на обали. Обала је пуна белог и округлог камења.“

„Не разумеш“, објаснио је Мумин. „То су бисери само кад су у води. ‘Ај, здраво, сад.’ И онда је гацајући поново ускочио у таласе.“

„А шта ћу онда ја да будем?!“, викнуо је Сниф за њим.

„Ти можеш да будеш неко ко ће пронаћи кутију ловцу на бисере“, рекао је Мумин и заронио.

Сниф је полако продужио низ обалу.

„Ти увек радиш оно што је забавно“, мумлао је за себе. „Само зато што сам ја овако мали.“

Мало је тражио кутије, али није их било. Само алге и одваљене дашчице. Обала је била дугачка и пуста, и завршавала се код високе планине која се спуштала право у воду. Цела планина је била мокра од морске пене.

Ово више није забавно, помислио је Сниф. Нећу више да будем мали, да немам с ким да се играм...

И тада је мали Сниф угледао маче које се само шеткало по стени. Имало је црно-беле флеке и веома танак реп који му је штрчао право увис. Заболело га је колико се обрадовао.

„Мацо!”, викнуо је Сниф. „Мала, мац-мац, сићи да се поздравиш, страшно сам тужан!” Маче му је добацило жути поглед преко рамена и шмугнуло негде увис. Сниф је почео да се пење за њим. Пео се и пео уз мокру, стрму стену, све време дозивајући мачку. Кад се коначно попео, мачка је била скроз на ободу литице и балансираола по уској стази на стени.

„Немој да идеш од мене!”, викао је Сниф. „Свиђаш ми се!”

Али, маче се све више и више удаљавало од њега. Испод планине је тутњало море. Мали Сниф је осећао како га издају ноге. Срце му је залупало.

А онда је почео да пузи за мачетом. Пузао је веома полако и све време мислио: мало, мекано, слатко маче које је моје... које је још мање од мене... О, заштитниче свих животињица, буди добар и дај ми маче и учини да оставим утисак на Мумина...